

Renkaan

kierrätys

Suomen Rengaskierrätys Oy:n tiedotuslehti

1 • 2011

Renkaat järkevään uusiokäyttöön • Uusi elämä räjäytystyömaalla • Renkaanvaihdon ABC
• Tienraivaaja laittoi kierrätyksen kuntoon • Kuusakoski Oy kierrättää renkaat tehokkaasti

Kierrätysvelvollisuus on lakisääteinen

Renkaankierrätys-lehti on ilmestynyt 14 vuotta ja se on nyt saanut uuden ulkoasun. Myös sisältö on kokenut muutoksia. Lehdi tulee ilmestymään kaksi kertaa vuodessa.

Muutosta on myös tapahtunut Suomen Rengaskierrätys Oy:ssä toimitusjohtaja Harry Sjöbergin jäädessä 28. helmikuuta eläkkeelle. Aloitin 1. maaliskuuta yhtiön toimitusjohtajana. Harry Sjöberg on tehnyt miltei kuusitoista vuotta työtä renkaankierrätyksen sekä suomalaisen tuottajayhteisömallin edistämiseksi. Olen saanut tutustua Harryn rinnalla yhtiön toimintaan muutaman kuukauden. Se on jatkoa ajatellen tärkeää ja hyödyllistä. Kiitos siitä Harrylle.

Suomen Rengaskierrätys Oy:n tämän vuoden teemana tulee olemaan vastuullisuus. Kierrätysjärjestelmä toimii parhaiten, kun kaikki rengasalan yritykset ovat toiminnassa täysillä mukana. Valitettavasti ”vapaamatkustajiaakin” alalla on.

Järjestelmään kuuluvat yritykset ovat saaneet palvelupisteisiinsä uudet vastuullisen toimijan merkit. Näin kuluttajan on helpompi erottaa yrittäjä, jonka kautta lainmukainen kierrätysvelvollisuus toteutuu. Kuluttaja voi luottaa siihen, että turvallisuusseikat otetaan huomioon renkaita asennettaessa.

Renkaanvaihtosesonki on juuri aluillaan. Autojen ja renkaiden kehitys on mennyt kovasti eteenpäin. Tästä johtuen renkaanvaihto ei ole enää niin sanottua jokamiehen hommaa, vaan renkaanvaihdossa on huomioitava monta teknistä seikkaa, jotka vaikuttavat ajettavuuteen, polttoaineen kulutukseen ja ennen kaikkea turvallisuuteen. Vaihdatamalla renkaan vastuullisessa rengasliikkeessä voi olla varma, että kaikki on oikein tehty ja edessä on turvallisia kilometrejä.

Toivotan kaikille lukijoille hyvää kevään jatkoa!

Risto Tuominen

Pst. Tunnetko jo vastuullisen kierrättäjän merkin?

1/2011

3 Pääkirjoitus

4 Suurin osa käytöstä poistetuista ajoneuvo-renkaista materiaalikäyttöön

6 Renkaasta renki räjäytystyömaalle

Autonrenkas tulee ensisijaisesti uusiokäyttää eli pinnoittaa uudelleen. Kun se ei onnistu, rengas hyötykäytetään muilla tavoin.

8 Renkaan uusi elämä

9 Yrittäjä Somerolta

Someron Rengas Ky:n toimitusjohtaja Anne Rosenberg työllistää viisi ammattilaista.

10 Renkaat alle ammattilaisen vaihtamana

12 Tienraivaaja laittoi kierrätyksen kuntoon

14 Kuusakoski kierrättää renkaat

15 Leppäsen kolumni

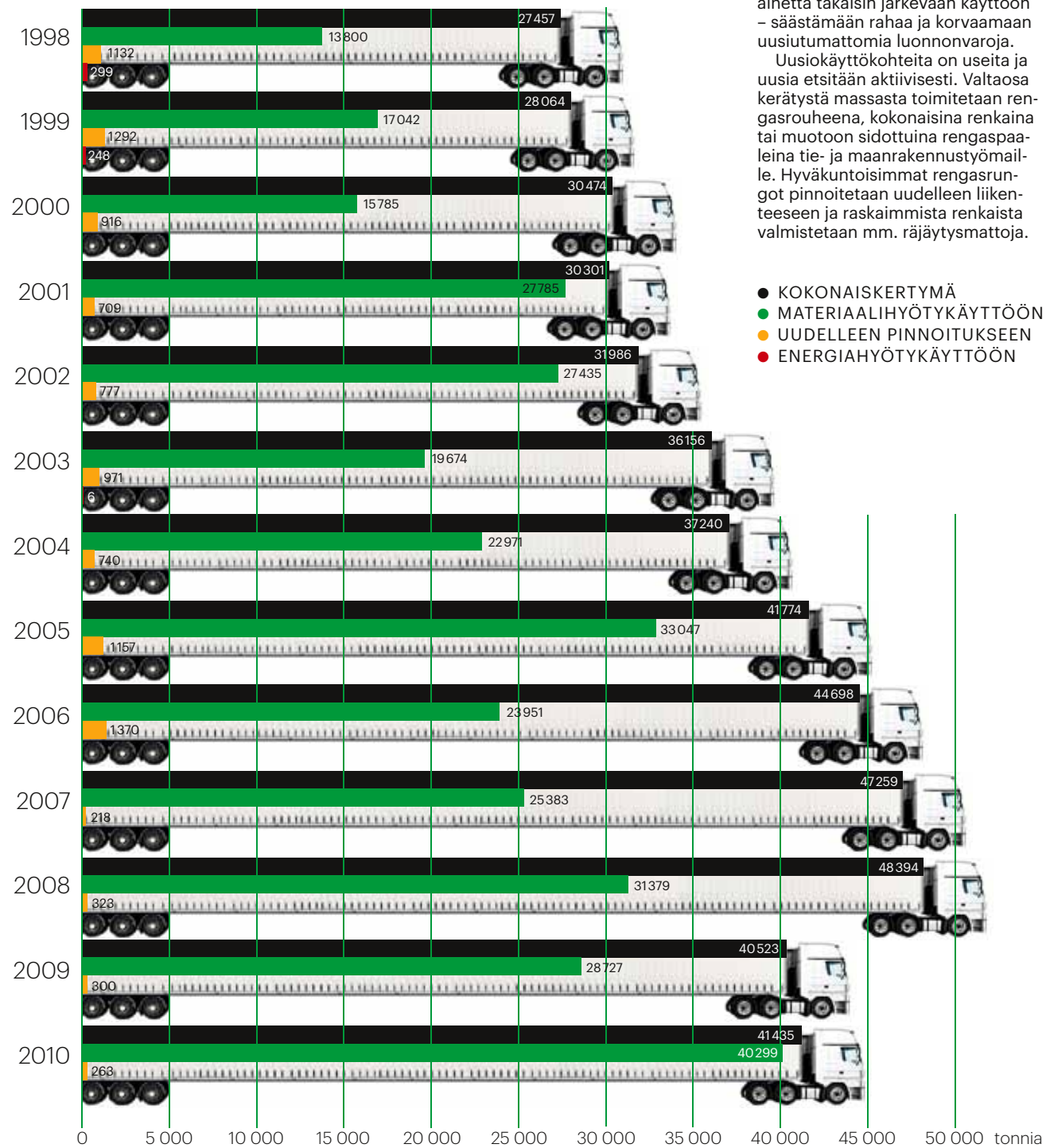
Renkaankierrätys

Julkaisija Suomen Rengaskierrätys Oy
Päätoimittaja Risto Tuominen
Tuotanto Markkinointiviestintä Dialogi Oy
Luova johtaja Anneli Myller
Toimituspäällikkö Markku Merikoski
Art Director Jonna Hoffrén
Valokuvaaja Antti Vettenranta
Avustajat Outi Airaksinen, Kirsi Haapamatti, Tony Öhberg
Paino Forssa Print

SUOMEN Rengaskierrätys Oy

palaute@rengaskierratys.com
 www.rengaskierratys.com

Suurin osa käytöstä poistetuista ajoneuvorenkaista materiaalikäyttöön

Järkevää uusiokäyttöä

Suomen Rengaskierrätyksen organisoimana on saatu jo reilusti yli viisisataatuhatta tonnia mustaa raakainetta takaisin järkevään käyttöön – säästämään rahaa ja korvaamaan uusiutumattomia luonnonvaroja.

Uusiokäyttökohteita on useita ja uusia etsitään aktiivisesti. Valtaosa kerätystä massasta toimitetaan rengasrouheena, kokonaisina renkaina tai muotoon sidottuina rengaspainaleina tie- ja maanrakennustyömaille. Hyväkuntoisimmat rengasrungot pinnoitetaan uudelleen liikenteeseen ja raskaimmista renkaista valmistetaan mm. räjäytysmattoja.

- KOKONAISKERTYMÄ
- MATERIAALIHYÖTYKÄYTTÖÖN
- UUELLEEN PINNOITUKSEEN
- ENERGIAHYÖTYKÄYTTÖÖN

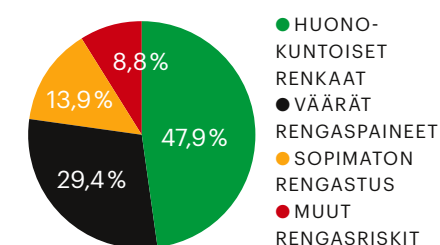
Vajaassa 16 vuodessa olemme keränneet kierrätyksen kautta hyötykäyttöön vanhoja renkaita yli puoli miljoonaa tonnia.”

DOT-merkintä kertoo renkaan kokonaisuuden

Kansainvälisen käytännön mukaisesti renkaan **kokonaisuäksi** suositellaan enintään kymmentä vuotta. Renkaan valmistusajan kohdan voi lukea DOT-merkinnästä renkaan sivulla. Esimerkiksi 1608 tarkoittaa viikkoa 16 vuonna 2008. Renkaan **käyttöäiksi** suositellaan enintään kuutta vuotta. Tosin renkaat kuluvat useimmiten loppuun jo paljon aikaisemmin.

Renkaiden vaikutus onnettomuuksiin

Tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 2000–2008 aiheuttajina olleiden henkilö- ja pakettiautojen renkaisiin liittyvät riskitekijät:

Ajoneuvon 75 km/h, vettä 3 mm

Urasyyvyys:

8 mm

74%

4 mm

58%

1,6 mm

16%

Renkaan kosketuspinta tiehen voi kadota sadekeleillä lähes olemattomaksi. Renkaan kosketuspinta tiehen pienenee dramaattisesti ajoneuvon kasvun ja renkaiden kulumisen myötä.

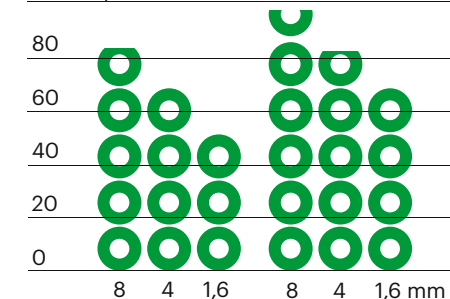

Kesärenkaiden kulutuspuunnan pääurien vähimmäissyvyys on lakisääteisesti vähintään 1,6 mm. Ajoneuvon vesi- ja loskaliirtoon joutumista minimoi merkittävästi riittävän syvät urat. Niinpä suositeltava urasyvyys onkin vähintään 4 mm.

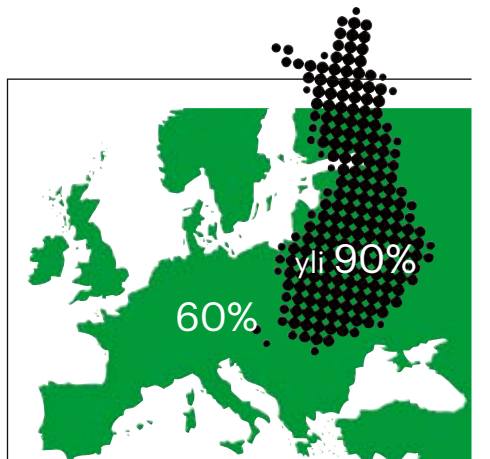
Vesiliirtonopeus suoralla

100 km/h

kaarteissa

Vesiliirrossa kontakti renkaan ja asfaltin väliltä katoaa ja pito häviää kokonaan. Vesiliirron välttämiseksi huonokuntoisilla renkailla pitäisi ajaa jopa 30 km/h hitaammin kuin hyvillä renkailla.

Rengaskierrätyksestä on tullut suomalaisen menestystarina. Käytöstä poistuneista renkaista saadaan hyötykäyttöön jo peräti yli 90%. Muualla Euroopassa vastaava luku on keskimäärin 60%.

Mittaa urasyvyys

Urasyyvyyden voi kätevästi mitata kahden euron kolikolla. Sen nikkeliparinen

renkas on juuri 4 mm leveä, mikä on suositeltava mitta uran syvyydelle.

2.5.2011

Nastarenkaiden vaihtamisessa kesärenkaisiin ei tarvitse pitää kiirettä tänä keväänä. Lain mukaan nastat pitää vaihtaa viimeistään viikko toisen pääsiäispäivän jälkeen. Päivämäärä on 2. toukokuuta.

Käytöstä poistetuista raskaan kaluston 22,5 tuuman renkaista valmistetaan tehokkaita räjäytysmattoja.

HYÖTYKÄYTTÖ

Renkaasta renki räjäytystyömaalle

Täysinpalvelut rekan- tai kuorma-auton rengas lokoilee elämänsä ehtoon räjäytysmattona.

TEKSTI KIRSI HAAPAMATTI • KUVAT KUUSAKOSKI OY

Käytöstä poistettujen autonrenkaiden hyötykäyttö on Suomessa jopa yli 90 prosenttia. Ei olekaan ihme, että renkaiden kierrätykseen kehitetään jatkuvasti uusia tapoja. Räjäytysmattoja on renkaista valmistettu jo pitkään, Kuusakoski Oy:n toimesta vuoden verran.

– Noin tuhat tonnia renkaita vuodessa, renkaiden koko 22,5 tuumaa, Kuusakoski Oy:n aluejohtaja **Janne Huovinen** kiteyttää kierrätyshaaran lukemat.

RÄJÄYTYSMATOT valmistetaan raskaan kaluston renkaista. Olennaista on renkaan vannekoko, eli vain isoimmat, kuormureiden ja rekkojen, renkaat kelpaavat.

– Lajittelemme rengasterминаalissamme sopivat renkaat erikseen, ja viemme ne yhteistyöyritykseemme, kestiläläiseen HeMaVe Oy:öön, jonka räjäytysmattojen markkinoinnin Kuusakoski hoitaa. Lisäksi useat mattoja tekevät yritykset hakevat renkaita tarpeisiinsa suoraan meiltä. Räjäytysmattoja ostavat louhintaliikkeet, maansiirtoyritykset, rakennuttajat... Janne Huovinen kertoo.

Räjäytysmatto valmistetaan renkaan kuvio-osasta, eli renkaan sivut leikataan kokonaan pois. Syntyneet suorat kaitaleet sidotaan yhteen teräsvaijereilla, kiristetään ja varustetaan nostolenkeillä. Yleisin mattokoko on kooltaan 3 x 5 metriä, mutta muitakin kokoja valmistetaan tilauksesta.

KUN RÄJÄYTYSMATTOON käytetään vain osa renkaasta, palautuu ylijäävä osa takaisin Kuusakoskelle, joka jalostaa ne edelleen uuteen käyttöön.

Räjäytysmattoja käytetään työmailla sitomassa räjäytystöissä syntyvää irtaimen aineksen vaarallista leviämistä lähistölle. Kun esimerkiksi tie- tai rakennustyömaalla räjäytetään kalliota, räjäytysmatot sijoitetaan panostetun kohdan päälle, kuin kentäksi. Näin estetään irtokivistä tai lohkkareista lähiympäristölle mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

Räjäytysmatot ovat kestäviä ja palvelevat kernaasti räjäytyksestä toiseen. Joskus käy kuitenkin niin, että räjäytyksessä matto lentää taivaan tuuliin tai ainakin sotkeutuu räjähdyskortuman sisään niin, että se vaurioituu. Tapaturmainen rikkoon-tuminen onkin yleisin syy uuden maton hankintaan.

– Kevät on sesonkiaikaa, kun rakennustyömailla alkaa tohina, Janne Huovinen tietää.

– Mutta kysyntää on kyllä ympäri vuoden, sillä ei rakentaminen lopu talvella.

KUUSAKOSKEN YHTEISTYÖYRITYS HeMaVe Oy:n valmistamilla räjäytysmatoilla on muutakin virkaa.

– Räjäytysmattoja voidaan käyttää väliaikaisina kulkuteiden parantajina pehmeillä alustoilla, vaikka kaatopaikoilla, joissa pitää ajaa raskailla ajoneuvoilla. Myös metsäteillä matoille on tarvetta kelirikkoaikaan.

Kestävä, painava matto on monikäyttöinen.

Renkaan uusi elämä

Joka vuosi suomalaisten ajoneuvojen alta poistuu kierrätykseen yli 3,5 miljoonaa rengasta. Rengasmateriaalin uusiokäyttö on tullut vuodelta kekseliäämmäksi, kun käytännön kokemuksen kautta sille on hoksattu uusia tehtäviä.

– Esimerkiksi maanviljelijät käyttävät rehuaumojen päällä renkaiden kulutuspintaosasta leikattuja palasia. Aiemmin pressuja ja muoveja pidettiin paikallaan tyhjiällä, vanteettomilla renkailla, mutta nehan keräävät sisäänsä vettä ja jäätyvät, Kuusakosken Janne Huovinen antaa esimerkin elävästä elämästä.

– Leikatut palat saa myös kätevästi pieneen tilaan säilytykseen, kun niitä ei tarvita.

KÄYTÖSTÄ POISTETUISTA renkaista leijonanosa käytetään uusiomateriaalina maanrakennuskohteissa. Rakennustyömaat, tiet, meluvallit ja esimerkiksi tärinänsuojausrakenteet saavat renkaista sisältöä – rengasmateriaali siis korvaa maata. Maanrakennuksessa renkaita käytetään usein suurina ”paaleina”.

Rengasrouhetta, jota esimerkiksi Kuusakoski Oy valmistaa, käytetään moneen eri tarpeeseen. Sillä voidaan

korvata esimerkiksi salaojasoraa. Rouhekokoja on erilaisia: eri tarpeisiin on tehty sopivansuuruista rouhetta.

RENGASGRANULAATTI eli rengasrae puolestaan poikkeaa rouheesta käyttötarkoituksensa puolesta. Rakeella on tarkoitus saada aikaan joustavia pintoja. Urheilukentät, ratsastuskenttien ja hevosten jaloittelutarhojen pohjat ovat rengasrakeen osoitteita. Jalkapallokentillä raetta (tai rouhetta) on käytetty tekonurmen seassa tuomaan joustavuutta. Myös leikkikentille rengasraakesta on saatu sopivan joustava pohja.

Janne Huovinen kertoo, että renkaiden kierrätyksessä kokeillaan jatkuvasti erilaisia ideoita. Renkailla korvataan törmäyssuojia eli betoniporsaita. Uusin käyttökohte on liikennemerkkien tolpat. Renkaista tehty suoja sekä tukee merkkipaalua että toimii turvasuojana törmäystilanteissa.

AUTONRENKAALLA ON poltettaessa lähes öljyn veroinen lämpöarvo. Polttaminen edellyttää kuitenkin aivan erityisiä uuneja ja olosuhteita. Toisaalta renkaiden hyötykäytöllä on niin kova kysyntä, että energianlähteeksi sitä ei ole tarvinnut ottaa. ●

Autonrenkas poistetaan käytöstä, kun noin 15 % siitä on käytön myötä kulunut pois, ja se on tullut turvattomaksi ajaa.

Käytöstä poistettuja autonrenkaita käytetään monin tavoin hyväksi: maanrakennuksessa, törmäyssuojina, liikennemerkkien tolpparakenteissa ja betoniporsaan korvikkeina. Rakeutettua rouhetta käytetään urheilupaikkojen pohjausmateriaalina tuomaan kimmoisuutta.

Olemme kierrättäneet autonrenkaita vajaat 16 vuotta. Eli niin kauan kuin Suomen Rengaskierrätys Oy on ollut olemassa.”

Toimitusjohtaja
Anne Rosenberg
Someron Rengas Ky

1.

Mitä kulunut talvi on opettanut talvirenkaista?

Renkaat, jotka on tehty Keski-Euroopan lauhempiin pakkasiin, eivät toimi kunnolla Suomessa. Keskieurooppalainen rengas on seokseltaan kovempi kuin pohjoismainen talvirengas. Pehmeämpi rengas pitää paremmin pakkasessa. Kitka- tai nastarenkaan valinta on autosta riippumatta makuasia.

2.

Miten saatte sesonkijaksiksi ammattitaitoista henkilökuntaa?

Olen palkannut lisää kaksi sesonkityöntekijää. Minulla ei yleensä ole ollut ongelmia löytää osaavia työntekijöitä muutamiksi viikoiksi. Sesonkiaika kestää 3–6 viikkoa. Kesärenkaat vaihdetaan huhtikuussa. Talvirenkaat vaihdetaan lokakuun ja marraskuun lopun välisenä aikana.

3.

Millä tavoin edistätte autoilijoiden turvallisuutta?

Hyvillä renkailla! Etujärjestöme Autorengasliiton, Liikenneturvan ja poliisin vuosittain järjestämä valtakunnallinen rengasratsia on hyvä, neuvo- ja kampanja. Monet yllättyvät ratsioissa siitä, kuinka kesä on kuluttanut renkaat huonoon kuntoon. Vioittunutta rengasta toiseen myös tulevaisuudessa. ●

4.

Minkälainen on näköala tulevaisuuteen?

Piristymään päin. Viime kevät oli hiljainen, mutta syksyllä näkyi piristymisen merkkejä. Toivottavasti tässä edetään parempaan suuntaan. Renkailla on kuitenkin aina kysyntää. Niiden tehtävänä on viedä autoilija turvallisesti paikasta toiseen myös tulevaisuudessa. ●

RENKAAT ALLE

AMMATTILAISEN VAIHTAMANA

Yhä useampi luottaa renkaanvaihdossa ammattilaiseen. Pontimena voi olla ajan säästö, mutta myös turvallisuus.

TEKSTI KIRSI HAAPAMATTI • KUVAT SHUTTERSTOCK

Kahdesti vuodessa se on edessä jokaisella autoilijalla: renkaiden vaihto syksyllä talvi- ja keväällä taas kesärenkaisiin. Auton vierellä konttaaminen ei silti kuulu enää monenkaan autonomistajan vuodenvuorokierroksen rutiineihin. Erikoisliikkeiden ammattilaiset vaihtavat renkaat yhä useampan autoon.

Vielä kuitenkin moni harkitsee vaihtavansa renkaat autoon ihan itse kotipihalla, mutta kannattaako se? Renkaiden vaihto vaatii enemmän tietoa ja taitoa, mitä voisi ensin kuvitella. Pelkästään se, että saa pyörät auton alle miten kuten vaihdettua, ei riitä.

Oikeat työvälineet ja vanteiden, renkaiden ja pulttien huolellinen tarkastus lähetävät autoilijan turvallisesti matkaan, kohdittu muuttuneita ajokelejä.

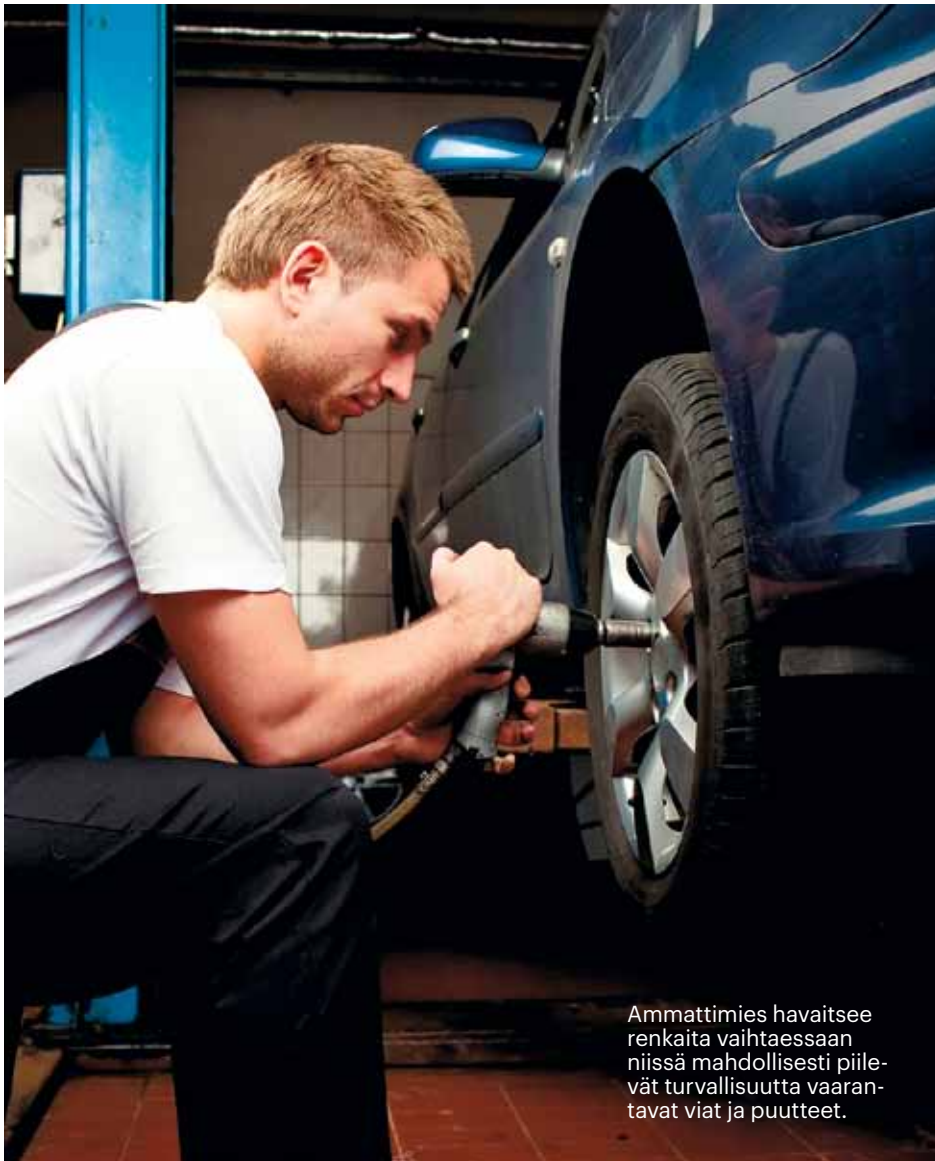
Tunkeissakin on eroja

Useimmissa autoissa on tunkki, mutta vakiovarusteena tuleva nostin on vain hätätilanteita varten. Jos rengas pamahtaa matkalla, onhan se tunkin avulla vaihdettava, mutta sen enempään ei autotunkista tavallisesti ole.

Autoa ei myöskään saa nostaa mistä sattuu – pitää tietää, mistä nostaa. Helmasta ei nykyautoja pidä nostaa lainkaan. Väärin tunkatessa auton tukivarret voivat vaurioitua. Ammattilainen käyttää renkaanvaihdossa siihen tarkoitettua tasonostinta.

Tunkin käytössä myös nostoalustan taseisuus ja kovuus on tärkeä turvallisuustekijä.

– Joka vuosi tapahtuu onnettomuuksia juuri tunkkaustilanteissa. Tunkki pettää ja

Ammattimies havaitsee renkaita vaihtaessaan niissä mahdollisesti piilevät turvallisuutta vaarantavat viat ja puutteet.

auto putoaa... tapaturmat ovat aika yleisiä, Suomen Bridgestonen tekninen päällikkö **Kai Niemi** tietää.

Auton pyörät on kiinnitetty erilaisilla pulteilla ja muttereilla, joiden avaamiseen tarvitaan sopiva työkalu. Pultit avataan ja kiinnitetään sopivalla hylsyavaimella, lopuksi kiristetään momenttiavaimella. Lisäksi eri vannelaadut saattavat vaatia omat työkalunsa, momenttiavaimet tai -sauvat.

Pulttien ja muttereiden kiristämisessä on myös huomioitava oikea kiristysjärjestys. Kaikki mutterit on kiristettävä tasaisesti ristiin.

– Muutoin pyörän kiinnityskehän jännitykset jakautuvat epätasaisesti. Pyörä ei asetu silloin suoraan. Kiristykset on tarkistettava sadan ajokilometrin jälkeen. Erityisesti erikoisvanteilla pultit usein hivenen löystyvät. Yleensä ammattilaisliike tekee jälkikiristuksen samaan hintaan, Bridgestonen Niemi sanoo.

Parhaat renkaat taakse

Ammattilainen havaitsee, mikäli rengas on kulunut epätasaisesti. Se voi kertoa esimerkiksi vanteiden vaurioista tai pyöränripustusten kunnosta. Aivan sanottua ei ole sekään, että autoilija itse osaa asentaa pyörät oikein päin: on renkaita, joissa on määritelty pyörimissuunta ja renkaita, joissa ei ole.

Kai Niemi sanoo, että aivan liian usein näkee autoja, joiden pyörät on asennettu väärin päin. Tällöin esimerkiksi vesi tai sohjo ohjautuu aivan väärään suuntaan renkaan kuvioinnissa, ja vaaratilanteita tulee.

– Tärkeää on myös huomata, että paremmat renkaat asennetaan aina taakse. Riippumatta siitä onko kyseessä etu-, taka- vai nelivetoinen ajoneuvo. Vaaralliset sivuluisut voitaisiin monesti välttää, jos auton hallittavuus takana pysyy, Kai Niemi selvittää.

Puhtaus on pyörälle tärkeää

Renkaidenvaihto on monelle vastenmielistä, kun se on niin sottaistakin. Kuiten-

kin puhtaus on renkaidenvaihdossa elintärkeää. Juuri vaihdetuilla renkailla on uskallettava lähteä liikenteeseen vailla huolta siitä, olikos kaikki nyt ihan kunnossa.

Rengasliikkeissä vanteet, pölykapselit, soviterenkaat, vastinpinnat, pultit ja mutterit puhdistetaan. Muttereiden kierteissä rahiseva katupöly ei ainakaan pidennä osan elinkaarta. Puhdistustyössä myös näkee, jos osissa on jo vaurioita.

Painetta paineista

Kesärenkaat alla, mutta mitenkäs tämä auto näin puoltaa? Tuttu tunne monelle kevätkusille. Talvisäilytyksen aikana renkaista on kenties päässyt ilmaa, tai ehkä ne ovat epätasapainossa.

Väärät rengaspaineet aiheuttavat renkaiden epätasaisista kulumista, mikä ennen pitkää vaikuttaa myös turvallisuuteen sekä ajomukavuuteen että -ominaisuuksiin.

Epäsopivat ilmanpaineet myös lisäävät renkaiden vierintävastusta, mikä näkyy tankkaajan lompakolla. Oikeilla rengaspaineilla polttoaineen kulutus vähenee.

– Alan liikkeissä on kalibroidut mittarit, joilla saadaan oikeat lukemat. Pahinta on, jos renkaissa on liian vähän painetta. Silloin renkaat kuluvat nopeasti, ja auton hallittavuus heikkenee.

Takakontti täynnä?

Yhä harvemmalla autoilijalla on paikkaa, missä säilyttää renkaita. Kerrostalojen kellareihin ei paloturvallisuussyistä usein edes saa varastoida renkaita.

Rengashotellit ovat oiva helpotus autotallittomille autonomistajille ja meille kaikille, joilla säilytystilalla olisi käyttöä muuhunkin. Rengashotelleissa renkaat säilytetään asianmukaisissa tiloissa. Samalla renkaiden kunto tarkistetaan.

– Rengasliike tutkii renkaat ja informoi asiakasta, jos niissä on vikaa. Ja ainakin kertoo renkailla todennäköisen turvallisen käyttöiän, Kai Niemi päättää.

5 + 1 RENGASHUOLLON NEUVOA

1 Kantaako tunkki?

Auton varusteena olevaa tunkkia on syytä käyttää vain hätäpauksessa. Parempi on antaa ammattimiehen hoitaa koko homma ammattimiehen laitteilla!

2 **Helmat rauhaan.** Kun autoa nostetaan, niin pitää tietää tarkkaan mistä kohdasta sitä voidaan nostaa ja mistä ei. Nykyisiä autoja ei ole tehty helmasta nostettaviksi!

3 **Nuolen suuntaan.** Joidenkin renkaiden pyörimissuunta on määritelty. Jotkut ovat tässä suhteessa neutraaleja, mutta nastarengaiden pyörimissuunta on pidettävä aina samana.

4 **Ruuvit löysällä?** Vaihdon jälkeen rengas saattaa "elää" kiinnityksessään. Varsinkin, jos muttereita ei ole kiinnitetty oikeassa järjestyksessä. Tarkistuta kiinnitys sadan kilometrin ajon jälkeen.

5 **Oikea rengaspaine.** Väärät rengaspaineet aiheuttavat epänormaalia kulumista. Oikeat paineet pidentävät renkaiden ikää ja pienentävät polttoainekulutusta.

+1 Säilytys talousarvioon.

Budjetoi autosi vuosikuluihin vakuutusten lisäksi myös "rengashotellin" palvelut. Renkaat säilytetään asianmukaisissa tiloissa, ja ne saavat sovitut tarkastukset ja toimenpiteet. ●

Tienraivaaja laittoi kierrätyksen kuntoon

Kun renkaiden kierrätys alkoi Suomessa vajaat 16 vuotta sitten, työhön oli lähdettävä puhtaalta pöydältä. Nyt homma toimii juuri niin kuin pitääkin.

TEKSTI OUTI AIRAKSINEN • KUVA SUOMEN RENGASKIERRÄTYS OY

Käytöstä poistettujen ajoneuvorenkaiden hyötykäyttöön saattaminen oli ensimmäinen tuottajavastuuseen perustuva viranomaispäätös maasamme ja toistaiseksi ainoa, joka toimii. Useissa eri kierrätysjärjestelmissä on koko ajan eripuraa siitä, kuka ottaa vastaan kenenkin jätettä ja kuka maksaa mistäkin vaiheesta. Rengastoimiala onnistui, koska koko toimiala on ollut tässä yhtenä rintamana, mistä olen erittäin ylpeä, **Harry Sjöberg** kuvaa.

Suomen Rengaskierrätys Oy:tä alkumetreiltä asti luotsannut Sjöberg on ollut määrätietoinen.

– Aluksi vallalla oli ajatus, että kaikki renkaat toimitetaan yhteen paikkaan, Paraisille sementtitehtaan uuniin. Olin pelannut logististen asioiden kanssa jo aiemmassa työpaikassani Akkuteollisuus Oy:ssä, ja myöhemmin Oy Varta Ab:llä, ja tajusin, että vanhojen renkaiden kokoaminen vain yhteen paikkaan on vähemmän mielekästä.

Sjöberg piti kiinni näkemyksestään. Nykyisin Suomen Rengaskierrätys Oy:n operaattori Kuusakoski Oy hakee käytetyt renkaat yli 3000:lta Rengaskierrätyksen kanssa sopimuksen tehneeltä yritykseltä eri puolilta Suomea ja prosessoi ne erilaisiin käyttötarkoituksiin.

– Saamme kerättyä yli sata prosenttia siitä määrästä, mitä meidän tuottajamme ovat ilmoittaneet toimittaneensa markkinoille – eli kierrätämme myös sellaisten renkaiden, jotka eivät maksa kierrätyksestä, Sjöberg sanoo.

Valtioneuvoston päätöksen tullessa voimaan 1995 tuottajavastuu oli vielä tuntematon käsite. Sjöbergillä oli jo alusta alkaen vahva käsitys siitä, miten kierrätystä ei ainakaan pitäisi hoitaa.

– Olin tutustunut Ruotsissa silloiseen romuakkujen kierrätykseen. Se osoittautui fiaskoksi, sillä toiminta mak-

soi enemmän kuin saatiin varoja. Päätin, että jos tämän homman saan, samoja virheitä en tee.

Kulut yhtiössä onkin pidetty kurissa ja organisaatio matalana.

Nyt kierrätys toimii niin hyvin kuin vain toivoa saattaa. 250:aa tuottajaa edustava yhtiö kilpailuttaa noin viiden vuoden välein operaattorin ja organisoi kierrätyksen kuluttajilta kierrätysmaksuna kerätyillä varoilla. Toiminnan tavoitteena ei ole saada voittoa, vaan täyttää lain vaatimukset sopimuksen tehneiden tuottajien puolesta.

– Omistajamme hallitsevat merkittävää osaa Suomen rengaskaupasta, mistä syystä kilpailuviranomainen on tutkinut meidät ja toimintaperiaattemme todeten, että vaikka Suomen Rengaskierrätys Oy:llä on määräävä markkina-asema, sitä ei ole käytetty väärin hyväksi, Sjöberg kuvaa.

Suomessa kerätään ja kierrätetään vuosittain noin 40 tuhatta tonnia autonrenkaita. Vielä nyt 90 prosenttia renkaista päättyy maanrakennukseen, mutta tulevaisuudessa renkaiden hyötykäyttöä pitäisi monipuolistaa.

– Meidän täytyy löytää uusia kohteita. Siinä tarvitaan vilkasta mielikuvitusta.

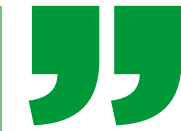
Helmikuun lopussa eläkkeelle jäänyt Sjöberg aikoo jatkossa käyttää aikaansa purjehtimiseen. Myös seuraajaansa hän opastaa purjehtijan termin.

– Välillä pitää kiristää ja välillä löysätä. Tässä työssä johtajan olisi ehkä parempi olla näyttelijä kuin kova liikkeenjohtaja. Tämä on asioiden junailua ja yhteistyötä.

Tärkeää on pitää hyvät välit vähän joka suuntaan.

Myös näkyvyyttä Sjöberg toiminnalle kaipaisi.

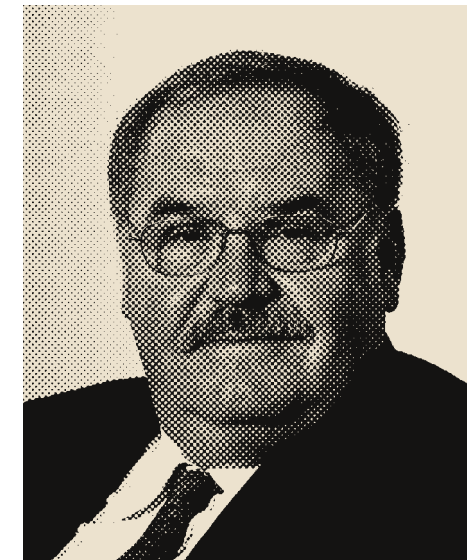
– Ei ole paha kertoa asiasta, joka on hyvin hoidettu. •

Renkaiden kierrätys alkoi Suomessa vajaat 16 vuotta sitten.”

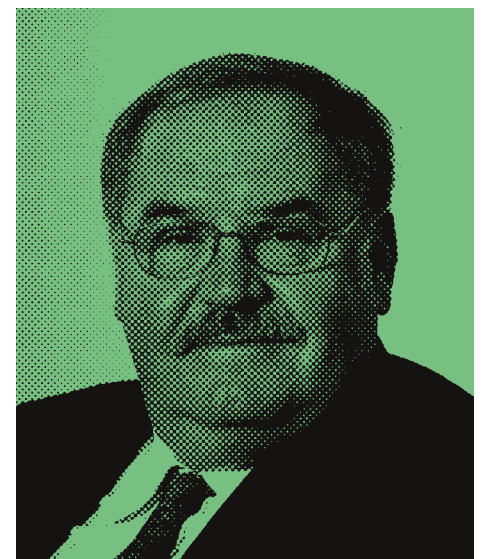
Suomessa kerätään ja kierrätetään vuosittain noin 40 tuhatta tonnia autonrenkaita.”

Meidän täytyy löytää uusia hyötykäytön kohteita.”

Eläkkeellä ollessani aion suoda itselleni aikaa purjehtimiseen.”

Kuusakoski kierrättää renkaat rouheena tai kokonaisina

Kuusakoski Oy:n aluejohtaja Janne Huovinen on tyytyväinen käytettyjen renkaiden järjestelmälliseen kierrätykseen. Suomessa poistuu käytöstä noin 40 000 tonnia renkaita vuosittain, mikä vastaa noin 3,5 miljoonaa henkilöauton rengasta vuodessa.

TEKSTI TONY ÖHBERG
KUVAT SUOMEN RENGASKIERRÄTYS OY,
KUUSAKOSKI OY JA SHUTTERSTOCK

Renkaat lajitellaan

3. Renkaat lajitellaan terminaalissa. Traktorin renkaat erotetaan henkilöauton ja kuorma-auton renkaista.

Renkaat keräyspisteeseen

1. Rengasliike ottaa vastaan vanhat, kuluneet renkaat. Liikkeessä poistetaan vanheet ja renkaat joko kasataan pihalle tai siirretään lavalle.

Renkaat työstetään

4. Renkaat työstetään käytötarkoitusta vastaavaan muotoon. Esimerkiksi henkilöauton renkaista tehdään pientä rouhetta vaikkapa urheilupaikkojen pohjaksi. Kuorma-auton renkaat paloitellaan räjäytysmatoiksi. Maansiirtokoneiden renkaita toimitetaan väliaikaisiin liikenneympyröihin tai törmäysvalleja varten.

Kuusakoski noutaa renkaat

2. Kuusakoski Oy:n kuorma-auto noutaa renkaat ja kuljettaa kuorman lähimpään terminaaliin, joita Kuusakoskella on Suomessa viisi kappaletta. Joskus renkaat kuljetetaan suoraan käyttökohteeseen.

Valmis tuote tilaajalle

5. Kuusakoski Oy toimittaa valmiin materiaalin loppukäyttökohteeseen. ●

Lisää tiittasta

Kyläkaupat katosivat Suomesta 1970-luvulla, kun joku välkky keksi hypermarketit. Autoliikkeet sinnittelivät taajamissa pitempään, mutta lopulta tuli noutaja niillekin. Tällä vuosituhannella alan kauppa on keskittynyt maakuntakeskuksiin ja pääkaupunkiseudulle. Onneksi ihan kaikki vanhojen hyvien aikojen ilmiöt ja palvelut eivät ole maailmasta kadonneet.

Tiittasen pakoputkiverstaassa Helsingissä on jotain tavattoman ajatonta ja palkitsevaa. Liiketoiminta perustuu työn tekemiseen ja turhuuksien karsimiseen. Asiakas voi olla paikalla, jos niin haluaa eikä kauhistu ympärillä olevaa kaaosta. Seinät ja nosturit ovat yltä päältä arjen tahrimia. Kaasu suhisee ja hitsipilli syöksee tulta. Vettä tippuu auton rakenteista asentajan niskaan. Puhelimeen vastataan, jos siltä tuntuu ja tilanne sallii.

Ovenpielessä roikkuu ruutuvihko, josta jokainen uusi tulija näkee, kuinka monta asiakasta on jonossa hänen edellään. Joutaviin kysymyksiin ei vastata eikä renkaanpotki-joiden kanssa paranneta maailmaa. Osien ja työn hinta kerrotaan asiakkaalle etukäteen. Maksuvälineeksi kelpaa vain käteinen.

Suosittelen muillekin tätä Tiittasen tietä. Sohjoa ja sotkua ei pidä kavahtaa eikä rengasliikkeiden perinteistä pajailmetta peitellä: uusia renkaita saa ja pitää olla katonrajassa kuin leipiä vartaassa, samoin rengasröykkiötä sivuseinillä. Ne ovat työn jälkiä ja kertovat erikoistumisesta. Missään tapauksessa verstaista ei pidä saneerata myöskään nuhruisia ja usein vähäpuheisia haalarimiehiä. Paljon tärkeämpää on tehdä kuin selittää.

Edes suurten kaupunkien hienohelmat ja agraarijuurensa unohtaneet ulsterimiehet eivät tule rengasliikkeen lukemaan Kauppalehteä tai siemailemaan cappuccinoa. He tarvitsevat autoonsa uudet renkaat, säännöllisen renkaanvaihdon tai säilytyksen tai vuotavaan renkaaseen paikan. Mitä pikemmin, sen parempi ja ammattitaidolla niin, että pyörät pysyvät auton alla ja paikka pitää. Fyysinen työ herättää kunnioitusta, vaikka sitä ei hevin sanota ääneen.

Varsinkin, jos asiakas on kaikesa hiljaisuudessa ensin itse yrittänyt vaihtaa rengasta pehmeällä parkkipaikalla, pannut tunkin kolme kertaa väärään kohtaan ja hajottanut autonsa kynnyksen. Tai nujuttanut 18 millin avaimella 17 millin pultista kulmat sileiksi.

Kuusakoski Oy:n palvelupisteet

• TERMINAALIT • PALVELUPISTEET

• ESPOO –EKOPARK,
ÄMMÄSSUONKUJA 1,
02820 ESPOO,
PUH. 020 781 781

• HEINOLA,
KUUSAKOSKENTIE 5,
18100 HEINOLA,
PUH. 020 781 781

• IMATRA,
PILARIKUUSENKATU 5,
55610 IMATRA,
PUH. 020 781 7540

• KALAJOKI,
SATAMATIE 422,
85180 RAHJA,
PUH. 020 781 7590

• PORI,
EKOKORVENTIE,
28900 PORI,
PUH. 050 344 4002

• ESPOO,
LASIHYTTI 4,
02780 ESPOO,
PUH. 020 781 781

• HAAPAJÄRVI,
PALOMÄENTIE 21,
85800 HAAPAJÄRVI,
PUH. 020 781 7520

• HEINOLAN TEHTAAT,
KUUSAKOSKENTIE 5,
18100 HEINOLA,
PUH. 020 781 781

• HELSINKI - KIVIKKO,
KIVIKONLAITA 5, PL 205,
00940 HELSINKI,
PUH. 020 781 781

• IISALMI,
PARKATINKUJA 8,
74120 IISALMI,
PUH. 020 781 7530

• JOENSUU,
LYLYKOSKENTIE 35,
80130 JOENSUU,
PUH. 020 781 7550

• JYVÄSKYLÄ,
RUOKOMÄENTIE 50,
40530 JYVÄSKYLÄ,
PUH. 020 781 7560

• KAJAANI,
NUASKATU 6,
87400 KAJAANI,
PUH. 020 781 7580

• KARJAA,
KERÄYSTIE 20,
10300 KARJAA,
PUH. 020 781 7600

• KOTKA,
MERITUULENTIE 700,
48310 KOTKA,
PUH. 020 781 7628

• KUOPIO,
ROMULANTIE 75,
71490 AIRAKSELA,
PUH. 020 781 7500

• LAHTI,
SAPELIKATU 8,
15150 LAHTI,
PUH. 020 781 7699

• LAIHIA,
JARRUMIEHENTIE 46,
66400 LAIHIA,
PUH. 020 781 7690

• OULU,
RUSKONNIITYNTIE 4,
90630 OULU,
PUH. 020 781 7640

• PORI,
MÄNTYLUOTO,
28880 PORI,
PUH. 020 781 7660

• RAUMA,
HITSAAJANTIE 10,
26820 RAUMA,
PUH. 020 781 7680

• TAMPERE,
LASTIKANKATU 10,
33730 TAMPERE,
PUH. 020 781 7700

• TURKU,
RAVURINKATU 32,
20380 TURKU,
PUH. 020 781 7720

• VANTAA,
HANSKALLIONTIE 3,
01760 VANTAA,
PUH. 020 781 781

SUOMEN
Rengaskierrätys Oy

www.rengaskierratys.com

Suomen Rengaskierrätys Oy • Iso Roobertinkatu 1 A 9, 00120 Helsinki • Puh 09 6126 880 • Fax 09 6126 8810